

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlatter sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Reform és községi közigazgatás*)

I.

Magyarország közigazgatási reformjának titka ez idő szerint még mindig a belügyminiszterium kodifikációs osztályának méhében rejlik. S bár a miniszteri tanács is ismételt foglalkozott vele, mindamellett a titokból még vajmi keveset tudunk.

Amit pedig eddig mindössze is megtudunk sikerült, az is inkább csak a törvényhatóságokra vonatkozik.

A községek sorsa még ismeretlenül áll előttünk.

Pedig az a közel 13 ezer község, mely az ország lakosságának mintegy 85 százalékát foglalja magában, nagyon is nyomós tényező gyanánt szerepel az ország közigazgatásában.

Sejtelmünk sincs tehát, hogy a tervezett reform mennyiben és mily irányban fogja érinteni a községek jelenlegi szervezetét, de tekintve, hogy a régi municipális rendszernek még mindig sokkal több híve van hazánkban, mint azt kezdetben sejtteni lehetett, lehetetlen azon aggodalomnak kifejezést nem adni, hogy a javaslat tervezői sokkal több engedményt fognak tenni az ó-liberális iskola, a korlátlan autonómia híveinek, mint amennyit a modern állam igényei és annak egészséges fejlődése megengednének.

Nem áll módomban dűlőre vinni e kérdést; ez nem is lehet célom. Én itt inkább csak a közvetlenül érintett tényezőket, talán éppen a községi jegyzők figyelmét óhajtom újból e kérdésre felterelni. Szóljanak hozzá ők is, hadt tisztuljanak a különben még mindig elég zavaros eszmék.

Nem tagadom, hogy bármely állami intézmény kialakításánál az illető nemzet történeti fejlődése figyelmen kívül nem hagyható, de legalább is céltévesztett politikának kellene tekintenem, ha azt a tanulságot, melyet a múlt nyújtott, ha kell, a tradíció ellenére is, hasznunkra fordítani elmulasztanók.

Avagy nem szolgáltatott-e államéletünk fejlődése csak az 1871. XVIII. t. c. megalkotása óta is eléggé érthető cáfolatot azok ellenében, kik optimista nagylelkűséggel megadták a legszelebbebb körü örendelkezési jogot oly községeknek, melyek annak gyakorlására sem anyagi, sem szel-

*) A közigazgatási reformra vonatkozó tárgyalások fejtegetéseinek szívesen nyitunk tért — ha azok nem is egyeznek meg mindenben nézeteinkkel. Áll ez a jelen cikkre is.

lemi képességgel nem bírtak, kik merő önhitegtésből elhitték, vagy legalább elhittették magukkal, hogy a politikai szabadság már egymagában elég arra, hogy megérlelje a tömeget az önkormányzati jogok józan gyakorlatára.

Aki a községek mai szervezetét közelebbről ismeri, az nem lehet kétségben az iránt, hogy a mi községi törvényünk céltévesztett alkotás, melynek kivívó gyarlóságai mellett még az a kevés jó is, mit magában foglal, ugyszólván semmivé mosódik.

Állami életünkre nézve annyira fontos ügyben a komoly megfontolás terére kell lépniünk.

A közigazgatás ugyan az újabb aera óta folyton foglalkoztatta a közvéleményt, mely ugyancsak mostohán bánt el vele.

Csakhogy magával a rendszerrel mindig szőrmintiben bántunk.

Megelégedtünk azzal a banalitással, hogy ami hiba volt a rendszerben, azt is a személyek rovására írtuk.

Több méltányosságot, több igazságot.

Alkothatunk bármilyen üdvös községi törvényt, de a mi a községek szervezetében működni hivatott tényezők a je' nlegiek maradnak, a mi a jelenlegi tanács és bíró rendszerrel nem szakítottunk, addig e törvény végrehajtása mindig zátonyra fog kerülni.

Nem mi mondjuk ezt egyedül; azok, kik a törvényhatóságokban a közigazgatást vezetik, kik legnemesebb ambíciójukat helyezik ama törekvésbe, hogy a községi szervezetet beilleszték a modern állam keretébe, azok érzik leginkább, hogy a jelenlegi községi szervezet fentartása alkotmányos tévesztéseink egyik legnagyobb átka volna.

Valóban csak az önhitegtetés képes ma még elhitetni magával, hogy az önkormányzat azon merev theoriája, mely két évtized előtt a községek rendezésénél irányadó volt, és mely mig egyrészt a községek fejlődését megbénította, másrészt a jó és gyors közigazgatást csaknem lehetlenné tette, — a mai viszonyok közt még továbbra is fenttartható.

E két évtized tapasztalata eléggé meggyőzhetett volna már bennünket, hogy az állam szabadelvűsége a saját céljainak veszélyeztetése nélkül nem nyilatkozhatik abban, hogy minél nagyobb bőkezűséggel adja kezeibe a kevésbé művelt tömegeknek a saját anyagi és értelmi fejlődésük vezetését. Akik pedig ezzel szemben még képesek volnának a sokat emlegetett „józan, ter-

mészetes észre“ hivatkozni, ám ne sajnálják a fáradságot, nézzenek körül, kérdezősködjének és meg fogják hallani, hogy miként bántak el eddig községi képviselőtestületeink, nem az iskolaügy, a szegényügy, a közegészségügy, a közbiztonság ügyével, hanem általában oly ügyekkel is, melyeknél sokkal kézzelfoghatóbban ki lehetett mutatni az ő közvetlen érdekeik emelésére irányzott törekvést.

Hazai viszonyaink között — nézetem szerint — valóban jó közigazgatás a községekben csakis úgy létesíthető, ha az nem marad továbbra is a jelenlegi alapokra fektetve.

Községeink fejlődése és fejlesztése pedig csak úgy vihető előre, ha az nem hagyatik meg továbbra is a jobbadán műveletlen elemekből álló községi képviselőtestület kezében.

Hogy gyökeresen szakithassunk a mostani községi rendszerrel, nem marad más hátra, mint a községeket közigazgatásilag kommasszálni, vagyis megteremteni a járási községeket.

Akként értem ezt, hogy ezentul a járás, mint ilyen, képezne egy egységes községi szervezetet, melynek élén kizárólag művelt, szakképzett tisztviselők állanának.

Egy ily járási község 10—12 községet foglalna magában; élén állana a főszolgabíró, vagy ha tetszik, járási főnök, mint ezen közigazgatási terület feje, egy-egy pénzügyi, rendőri, közlekedési (járási mérnök), közgazdasági, és oktatási (járási tanfelügyelő, iskolalátogató) tisztviselővel.

De ne hogy félreértessem, álljunk szembe mindjárt a kérdéssel, hogy vajjon a községek közigazgatási kommasszálása nem jelentené-e egyuttal az önkormányzati jogok felfüggesztését is? Határozottan nem.

A járási képviselőtestület szervezése által az autonómia teljesen érintetlenül maradna. E képviselőtestület tagjainak száma a járásbeli községek lakóinak számarányához képest lenne megállapítandó és felerészben azok közül választatnának, kik az országos képviselőválasztások alkalmával szavazó joggal bírnak, felerészben pedig — a jelenlegi plutokratikus virilizmussal ellentétben — a járás területén lakó azon egyének közül, kik egyetemet vagy valamely felsőbb szaktanodai tanfolyamot végeztek.

A járási képviselőtestület, hogy teljesen függetlenítve legyen minden hivatalos befolyásolás-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Életbölcseseg.

As élet rossz, így szól a pessimista,
 Mert minden rózsá mellett van tövis!
 As élet szép, felel az optimista,
 A hol tövis van, ott a rózsá is.

Patay Sándor.

A LEGKIESEBB BORSODBAN.

Stanley nélkül megutazta: Kajabusz.

— Reményében annak, hogy a belga királytól én is megkapom a Lipótrend keresztjét; sóvárogva azután, hogy az angol királyné nekem is majd ökölnyi gyémántot ad ajándékba; végre sejtelmével annak, hogy esetleg olyan „kereszt“-et is találhatok, aminő a Tenant Do-rothea személyében szakadt Stanley felebarátunknak a nyakába: én is utra indultam ez őszön a legkitartóbb zónával.

S mivelhogy az angol földrajzi társaság nem sokat tud azon vidékekről, amelyeken én jártam, ime le is írom kóborlásomat. Nem fog ugyan ez a leírás egyszerre három európai nyelven megjelenni, csak az én saját nyelvemen. De ez nekem elég, kedves olvasó. Gyarapíthatod egy kissé geográfiai tudásodat s megismerheted szép országunknak egyik legszebb darabját, melyet a jó Istenke jókedvében teremtett, mikor még nem unt belé a munkába, mikor még nem mondta azt, hogy „bánom“.

Gyerünk be ajtóstul a házba. Miskolcon vagyunk. Ebben a kedves, derék, törekvő és gyarapodó városban, mely Felső-Magyarországnak emporiuma. Engem száz

édes emlék köt hozzá, ott töltöttem az inasi éveket. Ilyenkor olyan fanyar kevelység járja át egész valómat annak tudatában, hogy multamról beszélhetek. Ismertem a várost legkisebb izéig, mert valamely várost legjobban ismer a kántor, a temető diák, meg a végrehajtó, én pedig e három közül egyik voltam, persze ezelőtt husz esztendővel.

Micsoda szemet hizlaló, lelket emelő gyönyör lehetett az — ha akkori buksi fejémmel föl tudtam volna fogni — midőn az Avas hegy oldalán állva lenéztem az alatt zsiibongó Miskolcra s a „toronyaljai“ apró házikókon túl a belvárosi emeletes lakások, soktornyu templomokon siklott át tekintetem, messze a kék levegőben a látóhatár széléig.

Nyugaton a vidék peremjeként emelkednek a diósgyőri hegyek lombos homlokukkal, keleti oldalon suhogó neszzsel kanyarog a Sajó. Panorámába való szép fekvése van a városnak, elhíhet akárki. Reggelenként utra kél a szellő, mely a háromi zizgugos völgyekben születtek, széüzi a város fölött azt a felhőt, mely éjjel borult rá, amely csupa emberi rosszaságból van összelehelve. Azután tovább repül keletre, kedvesének a szőke, fodorhabos Sajónak kebelén lenossa magáról a szennyet. A déli oldalon szállók diszlenek, vagy részben csak diszlettek, mert sokban már a halál vincellérje, a fillokszera dolgozik. Egyetemes összerokadás fenyeget a jövő sötétéből, mert valamire való miskolci polgár a vizet csak mosdásra használja.

Igazán, amilyen a sorsa jelenben a magyar embernek, nem csodálom, hogy olyan nagyon káromkodik. Iue a szöllőket irtalmatlanul kipusztítja az a gyalázatos bogár; a buzának évek óta nincsen ára, alig tud rajta túladni a százbaju földmivelő. Ugy hogy a buzára ma már nemcsak esőért, meg napfényért kell imádkozni, hanem zsidóért is, aki megvegye.

Miskolcnak ugyan magának kevés buzácskaja terem azon a csekélyke szántóföldön, hanem az élelárát képezi Alsó-Borsod, le a Tiszáig, ahol oly kövér a sikkák, hogy a buzakalászt csaknem úgy kell megtámasztani, mint a szilvafát. Innen hordják be a mindenfélét Miskolc teteletlen gyomrába. A csáthi ember nem tud

olyan haszontalanságot kitalálni, amiért Miskolcon jó pénz ne kapna.

Gyerekkoromban is hallottam azt a mesét, hogy a Miskolc név „Mész-Kulcs“-tól veszi eredetét. Alaptalan és ügyetlen monda. Miskolc nevezete egykoru azon idővel, mikor a magyar nemzet e szép hazát elfoglalta. Mikor Árpád vezér a Sajón átjött seregével ott, hol a Szinva belé szakad, Bunger vezérnek ajándékozta e földet, mint a „Névtelen jegyző“ írja. „Ibi etiam dux Arpad dedit Bunger, patri Borsu terram magnam a fluvio Topolucea (Tapolca) usque ad fluvium Souyou (Sajó) quae nunc vocatur Miscoucy, et dedit ei castrum, quod dicitur Geuru (Győr) et illud castrum filius suus Borsu cum suo castro, quod dicitur Borsod, unum fecit comitatum.“

De hát mi köztünk nekünk ahhoz, mit mond az „Anonymus Belae regis notarius?“ Távol legyen, hogy tudós fejtegetésekbe bocsátkozunk, mi látni akarjuk a várost, akárhonnan vette is a nevét.

Mintha csak tegnapelőtt lett volna, t. i. mikor én ott laktam. Ugy szalad az idő, mint a kilenc agártól üldözött nyul. Es mégis mennyit változott a város arculata előnyére és ékességére. A belső utcákon olyan palotaszerű házak emelkednek, melyek némelyike számot tenne az Andrassy uton is. Az utcák két oldalt betiltették akácfákkal, a gyalogjáró széles és sima, ellenben a kocsit halandó emberi lábának nagyon alkalmas tyukszem növelésre, kocsin menve pedig úgy tetszik (de nem tetszik) mintha szeget vernének a levegőbe az ember koponyájával, hát még az ellenkező polus?!

A keleti szélen egy egész fiaváros keletkezett azóta, szép, piros cserépfedélű emeletes épületek kvantum százai. Ezek kaszárnyák, lovassági és gyalogsági. Két millió forintba kerültek. Mennyi iskolát lehetett volna ebből a rengeteg pénzből állítani! De hát a mi állig-talpig fegyverben járó békés világunkban mindennek előtt való a kaszárnya és a füst nélküli puskapor. Ha az európai emberiség valamikor erről a dűlőről megtérne, de boldog tudna lenni.

Mindamellett iskola is van elég. Maga a gimnázium épülete egy egész szárnyal gyarapodott. Meg se

tól, elnökét, jegyzőjét saját kebeléből választaná. Intézkednék pedig mindazon ügyekben, melyekben a községi képviselőtestületek eddig is intézkedtek, sőt hatásköre lényegesen kiszélesítették az ellenőrzésnek azon megbecsülhetlen faktuma által, hogy megadottnak neki a jog a járási tisztviselőket intézkedéseikért felelősségre vonni.

Minden egyes tagját megilletné az interpellálás joga. Ez interpellációkra a hivatalból jelenlevő főszolgabíró köteles volna feleletet adni, melyet, ha a képviselőtestület tudomásul nem venne, a magánjogi sérelmeket a közigazgatási bírósághoz, a törvények, rendeletek helytelen alkalmazásából folyókat pedig a törvényhatóság feyelmi választmányához tenné át.

Azt hiszem, nem kell külön bizonyítanom, hogy az ily alapon szervezett képviselet, míg egyrészt sokkal inkább megfelelné a viszonyoknak, másrészt az önkormányzati jogok gyakorlására is sokkal inkább hivatott lenne, mint az eddigi külön községi képviseletek.

Igen ám, de mi történjék ily körülmények között magával a községgel és mi történjék különösen akkor, ha már a bírói állást is kasszálni akarjuk.

Erről jövő cikkemben.

Pozsonyi Béla.

Az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalja az országgyűlés. Az érdeklődés nagy, de a tárgyalás ennek dacára csendesen folyik, a pártok nyugodtak, a szónokok minden szövegét nélkülözik. Az igazságügyminiszter munkálkodása s tárcája iránt is általános a bizalom minden párt részéről s a fölvetett reformok célszerűségét és sürgősségét mindenütt egyformán hangoztatják. A tárgyalás sima, nyugodt menettel tehát nem az idezi elő, mintha a parlament közönyt viseltetnék az ügy iránt, sőt ellenkezőleg azon körülménynek tulajdonítandó az, hogy az igazságügyi kérdésekből nem is csináltak pártkérdéseket, mert pl. a büntetőügy, a személyes szabadság biztosítása, a büntető perjog, a bírák függetlensége, anyagi törvények alkotása, a bírói szervezet javítása, a szóbeliség előintézményei a polgári és büntető ügyekben, a katonai bíróságok revíziója, a választási visszaélések hatékony megakadályozása, — az egész nemzetnek s az országgyűlés mind egyik pártjának egyformán áll érdekében s ezen kérdéseknek mielőbbi megoldását egyformán igen fontosnak és igen sürgősnek tartják a nemzet igazságügyi állapota nézve. Elvi ellentétek nem merültek s nem is merülhetnek föl ez ügyekben, kell hogy egyenként és mindannyian támogassák a nagy munkát, mely a közalapok illetén rendezését tüzte ki célul.

Törvényjavaslat a kisdudóvásról. A közoktatásiügyi miniszter már beterjesztette a kisdudóvásról szóló törvényjavaslatot, a melyet még a házkarácsonyi szünete előtt szándékoztak tárgyalás alá venni, de minthogy a honvédelmi miniszternek a megbukott fegyvergyárról beterjesztendő jelentése előre láthatólag nagyobb vitát fog provokálni s az idő az új javaslat letárgyalására rövid lesz, elhalasztott az ügy a jövő élezzsak elejére s így a javaslat nem is lehet törvénynyé a jövő évi január 1-én, a mint az eredetileg tervezve volt, hanem csak a jövő év elején lesz valamikor azzá.

Szerb lapok támadása. A „N-t“ a következő igen figyelemre méltó sorokat írja: Az újvidéki „Zasztava“ megtámadja a most alakult „Dunántúli közművelődési egyesület“et s Széll Kálmán elnöki megnyitói beszédéből — melyet e célra elferdítve idéz — így szól: „Kérem, hogy az egyesület az erőszakos magyarosításra fog törekedni, holott éppen Széll Kálmán volt az, ki beszédében nyíltan, háromszáz fültanu előtt kijelentette, hogy az erőszakos magyarosítás perhorrescálja; és az elv, ez az ősrégi „tűrelmi politika“ a „Dunántúli közművelődési egyesület“ minden tilésén uni sono proklamáltatott s érvényesült az alapszabályokban is.

letem benne azt a szűk helyiséget, ahol a logaritmust verték a fejembe in illo tempore, ahol az én matematikai tudományokban való csodálatra méltó járatlanságom, nem egyszer őszintén kétségbe ejtette a tanár urat.

Eppen a beiratási idők jártak szeptember elején, amikor én ott megfogtam. A vakációnak, az iskolabárájáról legkellemesebb időszakának már vége volt. Két hónapi heverés és jól éleztől nekihazott falusi nebulók tévováltak egyik-másik utcán csattanó orával, bangos kacagással; míg a tanár urak némelyike olyan profeszori aszalt szilva-komollysággal lépdelt a gimnázium udvarán, mintha ő valóságban „földiekkel játszó égi tünemény“ volna. Mert vannak extra példányok minden pályán.

Hát légy áldva lelkeimtől te kedves öreg épület! te alma mater, a viszontlátás magasztos örömevel jár végig figyelmem, tekintetem tágas podiumaidon, magas tetődön, tantermeiden, falaidon, le az udvar homokjág. Virulj, virágozzál Isten dicsőségére, emberek öröme, a nemzet, a haza igazi javára, s mindenekfölött légy áldva az én, emlékekben gazdagodott, reményben szegényedett lelkeimtől.

Közvetlen a gimnázium falánál sétál a Szinva partjára, mely amoda a hámosi hegyek között születik. Ugy néz ki, mintha eret vágta volna rajta, kegyetlenül megvan rendszabályozva, amire rá is szolgált, mert az utcán — éppen a fűtőcső — embermagasságra vannak táblácskák a falba illesztve azon felirással: „Ilyen magasan volt a víz 1878. augusztusban.“ A tót téglahordó munkások áhitattal nézik a táblácskát, nem a katasztrófa szánakozva, hanem inkább azon töprengve, mikor lesz már egyszer a pálinka ilyen magasan?

De mintha a miskolciak büneikből fűrdötek volna ki ama rettenetes felbőszakadás alkalmával (1878), úgy látszik, hogy azóta rohamos a haladás, szembeüelő az épülés, széplülés. Például a csabai oldalon, hol az én időmben silány kukorica s krumpli dísztelenkedett, most nagy terjedelmű népkert áll a közönség tüdülésére, csinos sétatölve, lombos fáival, szépen gondozott bokrai, virágai és a csütörtökön délutáni katonabandával. Városi ember úgy vágyik a zöldbe, mint a szomjuhozó szarvas

A „Branik“ megtámadja Bekics Gusztávot, a miért a közigazgatás reformjáról most irt munkájában a magyar nemzeti kulturállam megteremtésére buzdít. Kegyetlenül emlékezik meg továbbá az újvidéki lap Damjanichról, a miért a magyar szabadságért küzdött, mintha a magyarok szabadsága nem egyszersmind a hazai szerbek szabadsága is lenne? Majd a kormányt támadja meg a „Zasztava“ azért, hogy királyi biztos küldeték a szerb egyházi kongresszusra; mikor minden szerb jól tudja, hogy maguk a szerbek vették bele kongresszusi szervezetükbe a királyi biztos küldését s ez a kongresszusi szervezet már 1875. május 14-én királyi szentesítést nyert. Hétről-hétre ilyen mákvirágcsokrokat kötögethetnek össze a nemzetiségi lapok zöldség-kosarából; de nem akarjuk kitüntetni őket azzal, hogy a homályból a nyilvánosság napfényére hozzuk. Néha azonban lehetetlen ezt kikerülni; mert figyelmeztetni kell a hazai józan nemzetiségeket, hogy az ő cégerük alatt egyes agitátorok, mint heccelik a magyar államot és a magyar társadalmat minden áron arra, hogy — hagyjon fel az ősrégi „tűrelmi politikával.“

Országos szociáldemokrata pártgyűlés

lesz december hó 7-én és 8-án a fővárosban. Az általános munkáspárt közlönye közzé teszik saját nevében a meghívót, melynek szövegét a következő: „A magyarországi szociáldemokrata pártgyűléséhez! Mitűtan a magyar vasutak központosított zónatárfája a pártgyűlésen résztvevő vidéki elvtársaknak a legelőszóbb teszi a fővárosba való utazását, a pártgyűlés helyéül Budapest választatott. Az előleges napirend a következőképp állapított meg: 1. Jelentés a munkásmozgalom állásáról. 2. A magyarországi szociáldemokrata elvi nyilatkozatának. 3. A munkások politikai állása és a politikai jogok. 4. A munkások álláspontja az ugynevezett social-reformra nézve. 5. A mezőgazdasági munkások helyzete. 6. A pártajtó és a social-demokratikus irodalom. 7. Szakegyesületi szervezkedés. 8. A népiszkola. 9. A munkásmunkások. — E meghívóból világosan kitűnik, hogy a szociáldemokrata pártgyűlésről van szó, mindazáltal a munkáspárt vezetői folyamodványukban, melyet a főkapitányhoz beadtak, egy általános munkásgyűlés megtartására kértek engedélyt. A kérvényt dr. Csillag Zsigmond, Ferenczy József, Kiss Adolf, Kohn N., Reichenfeld Ignác, Gürtler Antal, Engelsmann Pál, Reich Ferenc, Jussinger Alajos, Till József, Kürschner Jakab és Gion János irták alá.

Helyi és megyei hírek.

A honvédség köréből. Császár Géza, a 6. honvéd gyalogezred helyben állomásozó 2-ik zászlóaljbeli százados, aki különben már f. évi október hó 1-én Szegedre vezényeltetett az önkéntesi iskola parancsnokává, áthelyeztetett az 5. ezrednek Szegeden állomásozó 4-ik zászlóaljhoz. Ugyancsak innen áthelyeztetett Girithy Mihály százados a 7-ik gyalogezred 2-ik zászlóaljához Oravicára és Fuka Sebestyén főhadnagy az 5-ik gyalogezred 3-ik zászlóaljához N.-Beeskerekre. — Balogh Mihály főhadnagy, aki pár évvel ezelőtt ugyancsak a mi zászlóaljunknál szolgált, a 45-ik honvéd gyalogdandár segédtisztjévé nevezetett ki Szegedre.

Megegyezés. Bácsmegeye rendes évnegyedes közgyűlése — amint értesültünk — dec. hó 13. és 17-ike között fog megtartani.

Pályázat van hirtetve a szabadkai kir. ügyészségnél egy ügyészi állásra, pályázati határidő dec. 14.

Véglegesítés. A pénzügyminiszter Steinhauser Ferenc zombori m. kir. adóosztály állásában véglegesítette.

Folyammérnökség Zomborban. Városunk a jövő év elején ismét egy új határozatot fog kapni. Ertesültünk szerint ugyanis ekkorra áthelyeztetik ide Mohácsról a jelenleg ott székülő folyammérnökség.

Betöltendő. Szent-Tamás bácsmegeyei községben az irnoki állás. Évi fizetés 400 frt. Kérvények december 15-dikéig Gombos Béla főszolgabíróhoz O.-Beesére.

Pályázat. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazó-gyakornoki állásra pályázat nyitottatott. **Meghívó.** A gazdasági egyesület f. évi december hó 8-án d. u. 3 órakor az alispán fogadótermében ig. választmányi ülést tart, melyre az ig. választmány tagjai és a szakosztályok elnökeit tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1890. évi december hó 2-án. Schmauz

Endre, elnök. — Targysorozat: 1. Jelentés a verbászi lödijjazás és löversenyéről. 2. Jelentés az adai kirándulásról. 3. Jelentés az idei fedezetési eredményről. 4. Jövő évi fedezetési állomások. 5. Katonai lövasárok. 6. A lötenyésztési részvénytársaság jelentése. 7. A földmívelési miniszterium felhívása a csikólegelő tárgyában. 8. A földmívelési miniszterium felhívása a tenyészcsokosok iránt. 9. Jelentés a gyulafalvi eladott tenyészbika tárgyában. 10. Intézkedés az állattenyésztési szabályrendelet végrehajtása iránt. 11. Vojnits Dávid emlékirata a filloxera irtás iránt. 12. Amerikai szőlőültetvények vármegyénkben. 13. A homoki szőlők telepítésének ügye. 14. Pénztári jelentés. 15. Tagsági ügyek. 16. Titkár és pénztár fizetésének és járulékaik megállapítása a jövő 3 évre. 17. Intézkedés a titkári és pénztárnoki állások jövő 3 évre leendő betöltése iránt. 18. Időközben felmerülő ügyek elintézése. 19. Indítványok.

Báli elnök. A jövő farsangi idény alatt Budapest rendezendő jurista bál bizottság egyik elnökének Latinovits Ernő országos képviselőt választotta meg.

Dr. Danninger Ádám ismert nevű helybeli orvos, a Koch-féle gyögmód tanulmányozása céljából Berlinbe utazott.

Az új lap, mely „Zombori Hírlap“ cím alatt készült megindulni, minthogy a kiadó és a leendő szerkesztő nem tudtak egyezsége lépni, elaludt az Urban.

Karácsonya. A zombori jótékony magyar nőegylet által iskolás szegény gyermekek felruházására rendezendő karácsonya ünnepélyre befolyt kegyes adományok: Sándor Béláné 5 frt, Schaffner József 5 frt, Husveth Mária 5 frt, Szaich-Kossuth Karolin 5 frt, Joksman Izabella 1 db cs. kir. arany, gróf Engelshausz Katalin 3 frt, Stverteczky-Szaich Auguszt 2 frt, Dalmay Hedvig 2 frt, Trischler Ferencné 2 frt, Molnár-Trischler Anna 1 frt, Szlávay Paula 1 frt. (Folytatása következik.) Fogadják a nemes szívű adakozók a szegény gyermekek nevében a nőegylet hálás köszönetét. Zombor, 1890. évi december 4. Esztergamy Borbála, nőegyleti elnök.

Pályázat. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében pályázat van nyitva szemlési állásra.

Gyászhir. A legmelyebb fajtadalmat tudatjuk felejtethen leányunk, testvérünk, unokánk, illetve rokonunk Eimann Mariskának élete 7-ik évében, folyó évi december hó 2-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi december hó 3-án délután 3 órakor fognak Thum Vince lakásáról a Rókus temetőbe örök nyugalomra tetetni. Kelt Zomborban, 1890. évi december hó 2-án. Béke lebegjen hmvai felett! Eimann Károly és neje György Mariska, szülei. Eimann Gyula, Eimann Károly, testvérei. Thum Vince és neje Blechl Katalin, nagyszülők. Blechl Károly és neje Groh Erzsébet, özv. Thum Zsófia, özszülők. Ermel Adolf és neje Thum Berta, Thum Adolf és neje Mayer Mariska, ifj. Mayer Károly és neje Thum Juliska, nagybátyjai, illetve nagynénjei.

Tanárok és a mozgósítás. A m. kir. vallás-és közoktatási miniszter a kir. tanfelügyelőségek útján felhívta mindazokat a tanárokat és tanítókat, akiknek jogukban áll a véderőtörvény értelmében mozgósítás esetén a hadiszolgálat alul magukat felmenteni, hogy kérvényeiket legkésőbb 1891. évi január 15-ig nyújtsák be.

Műkedvelői előadás. Topolyáról írja levelezőnk (kissé elkésve!) a következőket: A helybeli kaszinó helyiségeiben november 29-én lett a kupuzinai intelligensok javára rendezett műkedvelői előadás az intéllencia elnök részvéte mellett megtartva. A jótékony cél iránti tekintetből színpártoló közönségünk a szakadozó eső és bokáig érő sár dacára szép számban jelent meg és nagy élvezettel halgatta végig az előadásra került darabokat, a melyekben a helybeli műkedvelők között első sorban annak női tagjai, ugymint Boskó Zseni és Adler Frida kisasszonyok nagy sikerrel játszottak. A férfi tagok, Honig Zsigmond, Hir Károly, Komlósi Armin és Barta László urak szerepeiket jól fogták fel és így a közreműködők mindannyian a közönség zajos tetszését és tapsait teljesen kiérdemelték. Nem kevésbé sikerültek mondható ezen előadás tulajdonképeni célja az anyagi eredmény is. Bevéteket összesen 107 frt 80 kr, ebből ki lett adva 48 frt 77 kr, és így leeggett kupuzinai polgártársaink javára jutott 59 frt 03 kr, a mely összeg tek. Császár Péter főszolgabírónak átadva és rendeltetési helyére elküldve lett. A szép anyagi eredményhez hozzájárultak felülfizetéseikkel a következő urak: Radimetzky Ferenc, dr. Hadzsy János 4—4 frt, Császár Péter, főt. Bóbits Károly, Koch Bernát, tiszteletadó Reicheld Károly, Bodrog Mór, dr. Mannheim Armin, és Begovits Mátyas 2—2 frttal, Vojnics Lajos, Vincede Lambert, dr. Cziráky Gábor, Athanaczkovits Lázár, Deutsch Mór, Lőrincz Pál, Marberger Minka, dr. Koch Mór, tiszteletadó Fancesik Antal, Hirschfeld Ignátz, Ettlinger József 1—1 frttal, Fischer Herman 1 frt 20 kr, tiszteletadó dr. Goldfahn Henrik 80 kr, Wittenberg Mór, Beer Manó 50—50 krral, Zsufa Károly, Pillis József, Zwipp György, Róth Dávid, Epstein Ignác, Pásztor András 30 kr, Epstein Ignátz, Linder Mihály, Holovits Antal, Herczeg L., Lévai Izor 20—20 krral és Hir Károly 4 frtos gyűjtőívével. A rendező bizottság ez uton is hálás köszönetét és elismerését kifejezi mindazoknak, kik fáradhatlan tevékenységükkel és áldozatkészségükkel közreműködtek.

Róm. kath. iskolaszéli ülés volt Csataalján 1890. november 27-én a következő tárgysorozattal: 1. Az iskolamulasztások mikénti számítása. A miniszteri rendelet szorosan betartandó. 2. Miként állítandó ki érvényes iskolai bizonyítvány oly időről, a melyről szóló osztályzati anyakönyv nem létezik? A tanhatóság intézkedése sürgősen kéretett. 3. Tanítók jelentése a tanulók szellemi és erkölcsi haladásáról. Tudomásul vétetik. 4. A népszámlálás vonatkozó miniszteri rendelet felolvasatott. 5. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Gyűjtés Ó-Kanizsán. Az ó-kanizsai „Gazdasági olvasó-egylet“ saját tagtársai között a folyó évi október hóban tűzkárt szenvedett családok részére könyöradományt gyűjtött. A kibocsátott gyűjtőíveken befolyt 61 frt 30 kr, 30 véka buza és egy véka árpa, mely adomány érdemleges arányban szétosztottatott. Az adakozáshoz hozzájárultak: Dukai József 12 frt, Tóth Pál 5 frt és 4 véka buza, Tóth József id. 5 frt és 4 véka buza, Tóth András 4 véka buza, Bata Miklós 5 frt, Tóth Teréz 2 véka buza, Losonc Mátyas 4 véka buza, Bata János György 2 véka buza, Losonc János 3 frt, Tukats Miklós, Tóth János, Deutsch Ferenc, Torday Kálmán, ifj. Losonc Mihály, Kávai János, Bata Vince, Bográr György, Dukai Péter, Kávai Jakab, Karácsonyi Pál, id.

(Folyt. köv.)

Losonez Ferenc, Prisztai József, ifj. Losonez Ferenc, Szabó Lukács, Dukai Márton István, Zsámboki János, Solti Ant. Antal, Törteli Antal, Solti József, Szabó András, Rövid János, Nagy István ifj., Solti János, Kovács Lukács, Apró János, Cseszko János, Bakota János, Pető Mihály, Maitinszki Herman, Nagy János, Losonez Lukács, Solti János István egyenként 1—1 frtot, Szabó György, Kávai Ferenc, Dobó Lukács, Karácsonyi Ferenc, Bognár György, Csikós Sándor, Baráth János, Harmath Mihály, Bicskei Antal egy-egy véka búzát; Kávai Illés egy véka árpat, Szabó József 60 kr, Vörös Jakab, Reinhold György, Kávai Lukács, Törteli János, Molnár Bálint, Bicskei János, Bús István, Molnár Mátys egyenként 50—50 krt; Brunner Gyula 40 krt, Zsámboki Antal 30 krt, Vajda István, Lábdy István, Szalkai Franciska, Ladóczy Pál 20—20 krt, Varga Gergely és Schuller Lipót 10—10 krt, Fogadják a nemeskeblű adakozók egy a tüzkárosultak, valamint az egyet hálás köszönetét.

Köszönetnyilvánítás. A zombori népköri iparos dalárda által f. évi november hó 29-én tartott dal-estély alkalmával felülfizettek a következők: Zimmermann Gyula 3 frt, Bikár Pál 2 frt, Engel Mór 1 frt 20 kr, Nevora Ferenc 70 kr, Nevora József 70 kr, ifj. Bosnyák József 50 kr, Karkisch Alajos 50 kr, Hanczmann Ignác 40 kr, Knippl Gáspár 40 kr, Veszolovszky Mihály 40 kr, Takács Juliska 40 kr, N. N. 30 kr, Herczenberger Károly 20 kr, Varga István 20 kr, Pastrovits Károly 20 kr, Singer Sándor 20 kr. Belépti jegyik megváltása fejében a következők voltak szívesek adakozni: dr. Vujevich Zoltán 5 frt, Schöffner József 2 frt, Bittermann Ándor 2 frt, Aperlits Vászó 2 frt, Altfater Ágoston 1 frt, Schmidt György 1 frt, Mészáros Sándor 1 frt, Gergurov István 1 frt. Fogadják a tisztelt adakozók, ugyisintén id. Csermák József ur zongorájának díjtalan átengedését, nemkülönben Kouratpatfinszky Ernő és ifj. Csermák József urak szíves közreműködésükért ez uton is a dalárda hálás köszönetét.

Magyar nyelvű udvari gyászjelentés. III. Orániai Vilmos halála alkalmával a törvényhatóságok magyar nyelvű udvari gyászjelentést kaptak. A gyászjelentés nyelvedrét alakú s a közepén levő kétféjű sas alatt a következő szöveg van, fekete keretben: „Udvari gyászjelentés. Legfelsőbb: néhai III. Vilmos Németalföld királya ő felsége, luxemburgi nagyhercegért az udvari gyász folyó hó 27-étől esztörtől kezdve, tíz napon át, változás nélkül, bezárólag december hó 6-áig viselendő. A cs. és kir. tábornokok, törzs- és főtisztek az egész idő alatt a fátyolt bal karon viselik szolgálaton kívül. A cs. és kir. belső tanácsosok, kamarások és asztalnokok kis egyenruhában, fátyollal a bal karon, illetőleg nemzeti gyászruhában s aranyozott karddal jelennek meg.“

Bajmokról írnak. Községünkben f. hó 2-án ejtetett meg a községi képviselőválasztás, a mely iránt a lakosság mondhatni kevés érdeklődést tanúsított, majdnem fogdosni kellett a választó polgárokat, hogy jogaikat gyakorolják s így azután egyik és másik kerületből sikerült 50—60 szavazót összehozni, de hát a mi lakosságunk vajmi kevés sulyt fektet a választásokra, mivel, mint mondják, ugy sincs benne köszönet, leghelyesebb leend a kinevezési rendszer, legalább a választó polgárok egyik a másikával békében fognak maradni és nem lesz közöttük civakodás. — A mig csendesen folyt a választás, azalatt Trenka József és Szakács János fiatal suhancok a községház udvarában levő hátulsó épület egyik szobájában összekaptak s Trenka ugy ellátta Szakácsot, hogy másnapra belehalt, ő pedig a községből ellillant. — A községi elüljárók és rendőrök választása e hó folyamán alatt szintén meg fog történni, az egyedüli érdeklődés a bírói állás iránt mutatkozik, melyre Ritter Jakab ifj. polgártársunk már ki is szemeltetett s megválasztása bizonyos leend. Beenne egy erélyes s tapintatos elüljárót fog nyerni a lakosság. — A 9 rendőri állásra 138-an pályáztak, mindegyik pályázót tartozik a választás napjára, melyről értesítve leend, személyesen megjelenni, talán csak ennyi pályázóból sikerülni fog 9 hasznavehető rendőrt kiválasztani, akik azután majd a megugrott Trenka Józsefet is elő fogják teremteni.

Magas kor. Ritka öreg kort ért Szévkity szül. Dugyeryszky Julianna helybeli polgárnő, ki november hó 28-án, pénteken, halt meg 101 éves korában. Temetésén, mely szombaton ment végbe, nagyszámu résztvevő közönség jelent meg.

A zentai vasúti ebédlő építése és az indóház kibővítése végleg el van határozva. A miniszter az erre vonatkozó terveket jóváhagyva küldte le és annak foganatosítását a lehető rövid idő alatt eszközöltetni kívánja.

Uj honvédtiszti csákok és övek. A honvéd főruharaktárban felsőbb rendelet folytán a honvédtisztek csákjára és szolgálati övének új mintára való alakítását kísérelgetik. — A csákó-minta kétféle: sötét-kék és fekete posztóból a vörös helyett. A szolgálati övre nézve három minta is van. Ezek közül a legszebb és legolcsóbb a cs. és kir. hadsereg mintája, mely magyar koronával van ellátva.

Thé dansant. A zombori izr. nőegylet vígalmi bizottsága f. hó 20-án táncal egybekötött teaestélyt rendez jótékony célra a „Fehérhajó“ szállodában.

Csillagok járása. December hónapnak többféle csillagászati nevezetessége van. E hónap 21-én este 10 óra 1 perckor kezdődik a tél s ez időtájt a mi földrésztünkön leghosszabb az éj. — A másik nevezetessége pedig a gyűrű alakú és teljes napfogyatkozás, mely december 12-én reggeli 1 óra 44 perckor kezdődik s ugyanaznap reggel 6 óra 59 perckor végződik. Látható e fogyatkozás Uj Seelandban, Ausztrália déli részén, az indiai oceanon és a déli partvidékeken. A hold 3-án 7 órakor reggel a földtávolban; 15-én 1 órakor reggel a földközélsőben s 31-én reggel ismét a földtávolban. — Utolsó negyed 11-én délután 2 óra 43 perckor lesz, 12-én 4 óra 27 perckor reggel pedig újhold. — Első negyed 18-án 9 óra 53 perckor este; holdtölte pedig 26-án 7 óra 10 p. reggel lesz. December 1-én a nap hossza 8 óra 42 perc, 20-ig még fogy, azután pedig a hó végéig 3 perccel növekedik.

A tuberkulózis gyógyítása. A belügyminiszter mint értesültünk, közelebbi rendeletet fog kibocsátani az országos közegészségügyi tanács javaslatának alapján, mely rendelet a Koch-féle oltások ambulatórius végzését eltiltja, úgy a beoltott betegeket, mint a kezelő orvosokat hatóságai ellenőrzés alá veti és az alkalmazott szer valódiságának bebizonyítását megköveteli. — Hasonló intézkedés történik az osztrák kormány ré-

széről is, mert Bécsben már is szélhámosságokat követek el bizonyos doktorok, a kik elszaladtak Berlinbe s tízenkét órai ottidőzés után visszatérve, nagyhangú előadásokat tartottak Koch vivmányáról és oltásokat végeztek valami szerrel, a melyről senki sem tudja hogy mi legyen.

Járvány megszűnés. A kertületi állami állatorvosnak előterjesztése alapján Uj-Futtak községéhez tartozó Henrika pusztán, valamint Borsód községéhez tartozó Lajos pusztán, a szarvasmarhák között járványosan uralkodott száj- és körömfájás megszűnővén, azok a zárlat alól feloldatnak.

Városi ügyek.

Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága e hó 3-án d. u. 3 órakor Sándor Béla főispán elnöke alatt tartotta rendes havi ülését. A havi jelentések fontosabb adatait a következőkben foglaljuk össze: A főorvosi jelentés szerint november havi egészségügyi állapot kedvezőtlen volt. 64 születéssel szemben 74 halálozás fordult elő, közte 24 ragályos betegségben történt elhalálozás. Az utolsó napokban a vörhenyjárvány szünőfélben volt, úgy, hogy az iskolák is december 1-ével már meg voltak nyithatók, az utolsó 8 nap alatt pedig csak 6 vörheny eset merült fel. — A pénzügyigazgató jelentése szerint november hónapban befolyt 40948 frt 41 kr. állami adó, 295 frt hadmentességi díj, 2748 frt 18 kr. bélyegilleték. — A kir. tanfelügyelő jelentés tesz a város által fenntartott középkereskedelmi iskola állapotáról, melyet november hó 25-én és következő napjain megvizsgált. Jelentésében hangsúlyozta a kezdet nehézségeit, melyek ezen intézmény is felmerültek és a végleges elhelyezés céljaira épület létesítésének szükségét. — A kir. főmérnök jelentése szerint befolyt november hónapban közmunkatartozás fejében 524 frt 20 kr. — Az ipartanácsba tagokul 1891. évre Heindhofer Róbert és Frey Imre, pótagokul Czvetkovits Szilárd és Lang Flórián választottak meg. Ezeket kívül csakis a kisebb jelentőségű folyó ügyek tárgyalattak.

A tanács tegnapi ülésében a Radisics és Fecske utcák sarkán két új utcai átjáró felállítását elrendelte.

Az artézi kút medencéjének vas kerítése már megérkezett s folyik is a munka annak felállítására körül. Mire e sorok napvilágot látnak, talán már be is lesz végezve rajta mindennemű kézimunka s az artézi kút teljes pompájában diszeleghet ezután a Szt. György-tér közepén. E kiadós hírforrásunk még sem dugult be.

Távirat.

(A „Bácska“ eredeti távirata.)

Szabadka, 1890. december hó 3-án. A városi tisztújítás roppant nagy érdeklődés mellett folyt le. Legnagyobb részt megmaradtak állásukban a régi tisztviselők. Az eredmény a következő lett: polgármester: Mamuzsits Lázár, tanácsnokok: Gyorgyevics Szredoje, Szigeti József, Szalay Mátys, Vincze György; főjegyző: Vojnits Félix, főügyész: Vojnits Máté, főmérnök: Frankl István, főkapitány: Hevér, házipénztárnok: Milassin Ignác, árvaszéki elnök: Pertics Mihály.

Komédia.

Hétfőn a Suhancot adták Balázsine jutalomjátékául. A színház szépen megtelt és a jutalmazandó ugy az anyagi, mint a külső sikerrel nagyon meg lehet elégedve, mert beléptek tisztelőitől 3 virágcsokrot, minden nagyobb jelenet után és a felvonások végén pedig zajos tapsot kapott. Azon dalát „Ha majd bajszom nő“ meg is újráztatták. Vida az Eliz szerepét nagy precizitással zajos tetszés közt énekelte és a „Szerettem öt örök hiven“ kezdetű nagy dalát a közönség megújráztatta. Ugyancsak sokszor kellett Borbélynak a színen megjelennie, hogy kuplét folytassa, melyek közül a hétfői jutalomjátékára vonatkozó reklámkuplét aratott nagy tetszést, és itt mi is ismételni akarjuk felhívásunkat, hogy a derék komikusnak minél teltebb háza legyen. A „Férj az ajtó előtt“ és a „Stern Izsák“ című darabokat választotta felléptéül.

Asztalos mint Bizot énekben igen jó volt, de prózában e nehéz szereppel meg nem birkózhatott, mert pl. a „—hanc-hanc“ olást, és efféle, előtűnt a Suhanc előbbi és jobb előadásaiból nagyon ismeretes dolgokat kihagyta.

Perényi nem elég gondnal játszottá Emil szerepét. Csatár igen jó tábornok volt. Hogy a népszerű „Köszvény-dallal“ még sem aratott zajosabb tetszést, annak az az oka, hogy tavaly Kis Pistától szebben hallottuk.

Nagy Imre a groomot ügyesen adta. A dalok precis betanításáért az új karmestert Némethet teljes elismerés illeti.

Kedden Sardou kitűnő vigjátékát a „Jó barátok“ at tíres ház előtt adták. Pedig az előadás, mint ezen társulatnál minden vigjáték, szépen ment és a szereplők egyike ellen sem lehet kifogás. Egyrt (Tholosan) és Balázsit (Marecat) a gyér közönség összegyűjtött tapserejével a lámpák elé hívta.

Szerdán az oly keservesen várt Fatinica végre színe került és ha a rendezetlenséget méltatni akarjuk, valamint azt, hogy a szerepét jóformán egyikük sem tudta — igazán csodáljuk azt a hidegvért a melylyel ilyen betanulással merik a függőnyt felhuzatni, valamint azt, hogy e darabot melyből zenepóba egyáltalán nem volt, összpóba csak egyelőre már szombaton akarták adni, és az elmaradásért Vidát akarták felelőssé tenni, a ki pedig megmutatta hogy ha készületlenségről lehet szó, és az nagyon is lehet, az nagyon sok más szereplőnél keresendő, de nem ő nála. Lydia szép és nehéz szerepében ismét nagy tetszést aratott és a III. felvonásbeli nehéz teretett meg kellett újrázniok. Wladimirt Szöllösy Ilona a szokott ügyességgel és chikkel játszotta.

Készületlenség dolgában elismeréssel kiemelendő Perényi, akinek Juliánja minden inkább volt, csak ügyes újságíró nem. Már akármilyen szerep megítésére való képességeinkben kételkedjenek is, de a riportert már

csak ismerjük, és mondhatjuk, hogy ha ilyenek volnánk, akkor nem volna a sajtó oly nagyhatalom, a melytől Kancsukoff (Csatárnak kitűnően sikerült ének és játékszerepe) annyira fél, „mert kirja minden ostobaságot“ — „Hát ne csináljon ostobaságot“ — „Eh mit ért ön a stratégiához“ — „Ahhoz nem, de az ostobasághoz igen!“ Az újságírók kirekesztése iránti hajlam, ugy látszik, nemcsak a kancsuka hazájában, hanem a mi Zomborunkban is nagyon fölkapott, mert mint megütközéssel értesültünk, a hírlapíróknak megtiltották a színpadra való belépést, ahová esténként csak a színtügyi bizottsági tagoknak, kapitányoknak, a tűzoltóknak, rendőröknek és öltöztetőknak, minden színész ruhahordó cselédjeinek és családainak, rendezőknek, díszítőknak és a szolgáltnak szabad bemenniök, és így természetesen roppant tolongás volna, ha itt is megengednék vagy inkább fölkeréne a szerkesztőket vagy tudósítók, hogy a színpadon alkalmatlanokjanak és egyik másik dologra nézve informáljanak és informáltassanak! (Tény az, hogy részletesen meghatározottak, kiknek van joguk a színpadra felmenni. Ezek között a sajtó képviselői nincsenek. Szerk.)

Ezen rendelkezés előtt annál kevésbé tudunk megajolni, mert mi még a — stratégiához is értünk . . .

Készületlen volt még Borbély is. Azonban mint rendezen, ugy most is feltűnt kedves énekével B. Kiss Ilon, a ki nagyon szeretnénk nagyobb szerepekben látni.

Miután a Fatinica elhalasztgatása oly jó reklám, hogy majdnem telt ház jött erre az antiquitásra, jó lesz ezentul is minden darabot 3-szor elhalasztani. Ugy mint az árverésnél 1-ször, 2-szor — senki többet 3-szor!

Dr. Pataj Sándor.

Színházi hírek. Pénteken kerül először színe Echagaray hírneves színműve „A nagy Galeotto“. — Hétfőn e hó 8-án lesz Borbély jutalomjátéka, mely alkalommal „A férj az ajtó előtt“, egy felvonásos operette és „Egy a mi népünköt“ című életkép adatik. — A jövő héten előadotnak „A fenyő árnyai“ Szigligeti 100 aranyat nyert színműve; „Király és pór“ Lopez de Vega remek vigjátéka; szombaton pedig „A fegyverek“ (a Gigerlik) tartják mulattató bevonulásukat és valószínűleg a másoron is tartják magukat, mert Budapestén a nyáron majdnem 100 előadást értek. Borbély után a jutalomjáték sorrendjén Vida Etelka következik, ki ez alkalomra „Az eleven ördög“-öt Konti és Deréki opettejét választotta.

Törvéyszéki csarnok.

Katonai és polgári becsület. Egy érdekes párbajügyet tárgyalt a napokban a budapesti büntető törvéyszék. Érdekes volt azért, mert a törvéyszéki elnök igen ügyes, de csipős leckét adott a feleknek a párbajvétség elkövetése miatt, a mely lecke különben nem specialiter az ott álló feleknek, hanem általán a párbajmániában szenvedőknek szól s a mellett az ott tanúkép megjelent katonatiszt-segédeknek, akik tisztí állásukra hivatkoztak, kifejtette röviden, hogy a tisztí és katonai becsület között van-e különbség. — A felekhez a következőleg szólt az elnök: Önök intelligens, komoly emberek. Csáládapák, a kik meggondolhatnák, hogy a párvialdal nem olyan dolog, a melylyel a becsületsértést megtorolni lehet. — Rimanóczy, az egyik fél közbe szól: Méltóztassék figyelembe venni a társadalmi kényszert. — Elnök: Ezen a társadalmi kényszeren felül kell emelkedni. És a ki ezt meg tudja tenni, az sokkal magasabban áll, mint az, a ki elég gyáva hódolni a ferde szokásoknak. — Az elnök a segédekhez fordulva hangsúlyozta, hogy ha a segédek nem ugratnak be a feleket, kevesebb lenne a párbajügyek száma. Az egyik segéd közbeszólt: „De kérem katonatiszt is vagyunk.“ Elnök: „Látom, hogy ön katonatiszt. De erre ön nem hivatkozhatik, mert a katonai becsület semmivel sem különb a polgárinál, mind a kettőnek egyenlően vérszéknek kell lenni. Mi is katonák vagyunk s ha kell, vértünkkel is szolgáljuk a hazát! A polgári becsület ép oly szent, mint a katonai becsület s a kettő között különbséget tenni nem lehet!“ Ez az első eset, hogy nyilvánosan igyekezzenek a katonai és polgári becsület közötti különbség régi fölfogását megdönteni.

Gabonaüzlet.

December hó 4-én.

A gabonaüzlet pár hét óta minden impulzus nélkül a központból vontatott és kedvezőtlennek mondható, a mit a termelők részéről tanúsított csökönnyös tartózkodó kinalatnak kell betudnunk. Mig a buza irányzata javult, addig a zab vesztett pár krajeárt.

Áraink:

Buza	7.30—7.50
Tengeri	5.20—5.30
Bab	6.00—7.00
Zab	6.30—6.40
Árpa	5.80—6.00

Szerkesztői üzenetek.

J. János Szeghegy. Túl lévén halmozva munkával, szíves közleménye csak a jövő számban jöhet.

Berlin. Doctor, halgass és képzeld magadat oda, a hová küldtelek.

Naptár.

December.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
5 Pént.	Szabbasz	Abigail	23 Amphilio.
6 Szom.	Miklós püsp.	Miklós	24 Katalin
7 Vas.	E 2 Advent	E 2 Agaton	25 G 27 Kel.
8 Hétfő	B. Assz. fog.	Sophrón	26 Alipius
9 Kedd	Leokádia	Joachim	27 Jak. ap.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

7220.
kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

A vajszkai körjegyzőségnek megüresedett 480 frt fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Pályázók felhívattak, hogy kérvényeiket **december hó 8-áig** hivatalomnál nyújtsák be. Hódsághon, 1890. évi november 21-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-2

2050. szám.
1890.

Árverési hirdetmény.

Hódságh község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Hódságh községében a vadászati jog gyakorolhatása az 1883. évi XX. t. c. 2. és 3. §-ának figyelembe vétele mellett Hódsághon a község házában **1890. évi december hó 6-án délelőtti 9 órakor** egymásután következő 5^{1/2} évre, vagyis 1891. évi január hó 1-től 1896. évi augusztus hó 1-ig nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a haszonbérletre vonatkozólag a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Hódsághon, 1890. évi november hó 25-én.

3-3

Az előjáróság.

Pályázat.

Báth-Monostoron (Bács vm.) a róm kath magyar tannyelvű kántortanítói állás nyugdíjazás folytán üresedésbe jövén, erre **folyo évi december hó 30-ig** — mely napon a próba és választás is megtartatik — pályázat nyitattik.

Javadalma; a) szabad lakás, tágas kerttel; b) 320 frt előleges havi részletekben a községi pénztárból; c) 14^{1/2} hold (1100 □ öl) szántóföld adóteherrel; d) 8^{1/2} öl lágú hasábfá beszállítva; e) 50—60 forint stóla-illeték.

A megválasztott kántortanító kötelessége leendő minden kántori teendő végzése; az I. II. fúosztály és ismétlők oktatása; osztálytiszt és végül a híveknek legalább egy éven át vasárnaponként az egyházi énekekben való tanítása.

Bélyeggel ellátott folyamodványok a b.-monostori róm. kath. iskolaszékhez cimezve ft. Berényi Dániel apát, esperes-plébános urhoz Bajára küldendők.

Báth-Monostor, 1890. november 28-án.

Sarffenberger Ádám,

3-1

plb. isk. sz. elnök.

3130. sz.
kig. 1890.

Pályázat.

Csonopla községében 1891. évi január hó 1-én a felelős-óri intézmény megszüntetve és annak helyébe községi rendőrség léptetve életbe, az akkor betöltendő következő állásokra ezennel pályázat hirdettetik.

1. Egy, évi o. é. 400 frt fizetéssel javadalmazott rendőr-biztosi állásra.

2. Egy, évi o. é. 300 frt fizetéssel és 100 frt lótarási átalánnyal javadalmazott lovas őrsvezetői állásra.

3. Két, egyenként évi o. é. 300 frt fizetéssel és 100 frt lótarási átalánnyal javadalmazott lovas közrendőri állásra.

4. Négy, egyenként évi o. é. 300 frt fizetéssel javadalmazott gyalogos közrendőri állásra.

A község által meghatározandó egyenruhát a rendőrök saját költségükön kötelesek beszerezni, míg a kellő fegyverzetet a község által fognak elláttatni.

Felhívattak tehát az ezen állásokat elnyerni óhajtok, miszerint illetőségüket, nemzetiségüket, életkorukat, nyelvismereteiket, vallásukat, családi állapotukat, egészségüket, erkölcsi előéletüket, jelenlegi foglalkozásukat, ugyanazon körülményit igazoló bizonyítványokkal felszerelt, lehetőleg sajátkezűleg írt kérvényüket, hogy életkoruk 24-ik évét betöltötték és az 50-iket túl nem haladták, folyó hó 20-ig az alulírt községi előjáróságnál nyújtsák be, mert a későbbi ajánkozások figyelembe vételét nem fognak.

Kiszolgált katonai altiszteknek és csendőröknek előny biztosítottak.

A kifizendő választás napjáról folyamodók külön értesítést nyerendnek, a midőn személyes megjelenésük előnyükre leendő.

Kelt Csonoplán, 1890. évi dec. hó 2-án.

Deák Andor,
jegyző.

3-1

Kopping Ferenc,
bíró.

Karavukova község iskolaszékétől.

Pályázat.

Karavukova községben nyugdíjaztatás folytán üresedésbe jött kántortanítói állásra pályázat nyitattik.

Évi fizetése a községi pénztárból havi előleges részletekben 345 frt készpénz, 16^{1290/1600} hold egy tagban fekvő föld haszonélvezete és szabad lakás, mely ingatlan után az adót a megválasztott kántortanító fizeti.

A megválasztott kántortanító tartozik egy a rendes, valamint az ismétlő iskola — az iskolaszék által meghatározandó — egyik osztályában az előirt tantárgyakat és pedig az ismétlő, esetleg ipartanonok részére nyitott hasonló iskolában minden egyéb díj nélkül tanítani.

Tannyelv: magyar, német.

Pályázók felhívattak, hogy törvényszerűleg felszerelt kérvényüket **f. évi december hó 20-ik napjáig** az ottani „községi iskolaszékhez” cimezve nyújtsák be.

Karavukován, 1890. évi november hó 28-án.

3-2

Az iskolaszék.

6226. sz.

kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ó-becsei járásába bekebelezett Tisza-Földvár községben megüresült jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik. A jegyzői javadalmazás áll: 600 frt fizetés és szabad lakásból.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a és az 1886. évi XXII. t. c. 74. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket **folyo évi december hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

Ó-Becsén, 1890. évi november hó 20-án.

3-3

Gombos Béla,
főszolgabíró.

Egy egészen jó karban levő
uj Wertheim-szekrény
eladó. Bővebb értesítés kapható a „Csantavéri róm. kath. önszegélyző igazgatóságánál” Csantavéren.

8079. szám.

kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Kolluth községében megüresült jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

A betöltendő jegyzői állás a következő javadalmazással van egybekapcsolva:

- készpénzben 550 frt,
- szabad lakás házi kerttel,
- 11^{888/1600} hold föld haszonélvezete.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényüket legkésőbb **f. évi december hó 19-éig** ezen szolgabírósnál annál is inkább nyújtsák be, mert az utóbb érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Zombor, 1890. november 28-án.

2-1

Poppovics Dusan,
főszolgabíró.

Pályázat.

Prigl.-Szt.-Iván községe elemi népiskolájánál segéd-tanítói állásra ezennel pályázat nyitattik.

Évi jövedelem 365 frt készpénz, két öl kemény hasábfá és két szoba-, konyha- és éléskamarából álló szabad lakás.

Az állásra tanító és tanítónő egyaránt pályázhat. A megválasztott tartozik egy a rendes, valamint az ismétlő iskola, az iskolaszék által meghatározandó egyik osztályában az előirt tantárgyakat, és pedig az ismétlő, esetleg iparostanonok részére nyitott hasonló iskolában, ha tanítónő választatik meg, a kézimunkát is a meghatározott idő- és óraszámában minden egyéb díj nélkül tanítani.

Tannyelv: magyar-német. Pályázók felkéretnek kellően felszerelt kérvényeiket **december hó 15-ig** a helybeli községi iskolaszékhez beküldeni. Az állás 1891. január hó 15-én elfoglalandó, mely időtől fogva fizetése folyóvá tétetik.

Prigl. Szt.-Iván, 1890. november hó 29-én.

3-1

Az iskolaszék.

Jegyző-gyakornok kerestetik.

Veprovác község jegyzőjénél egy 6 gymn. osztályt végzett, józan és szorgalmas fiatal ember, mint jegyzői gyakornok azonnal alkalmazást nyerhet. A németnyelvben való teljes jártasság megkívántatik. Fizetés: teljes ellátás, lakás, fűtés, világítás, mosás és havonként 5 frt mellék-jövedelem. — Ajánlatok Faller Alajos községi jegyzőhöz intézendők.

3-3

6309. szám.
tkvi 1890.

Hirdetmény.

Déronya község telekkönyvi betétei az 1886. évi 29. t. c., és 1889. évi 38. t. c. értelmében elkészített-ven és a nyilvánosságnak átadtván, az azon felszólításal tétetik közzé, hogy:

1. Mindazok, a kik az idézett törvény 15. és 17. §-ai alapján, ideértve ezen §-oknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítését is, valamint az utóbbi törvény 7. §-ához képest eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutatják, e végből törleési keresetüket, — azok pedig, a kik teherátvitelének az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. évi 38. t. c. 15. §-a alapján mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1891. évi május hó 31. napjáig bezárólag a hódsághi kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indítandó törleési és igénykeresetük a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Mindazok, a kik az 1886. 29. t. c. 16. és 18. §-ai esetében, ideértve az utóbbi szakaszban az 1889. 38. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítést is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis szintén 1891. évi május hó 31-ik napjáig bezárólag, ezen telekkönyvi hatóságához benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vételét nem fog.

3. Végül mindazok, akik a fentebbi 1—2. pontokban körülírt esetekben kivül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, az e tekintetben való felszólításukat tartalmazó kérvényüket ezen telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis 1891. évi május hó 31-ig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csakis az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a betétek szerkesztésére kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvetetik.

Hódsághon, a kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi november hó 7-én.

3-3

Jusits Lajos,
kir. járásbíró.

443. sz.
1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósnak 3816. számú végzése által a bács-bresztováci takarékpénztár végrehajtató javára Zsivkov Sztéván és Volity Sztéván ó-sztapári lakosok ellen 260 frt tőke, ennek 1890. évi július hó 26. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 62 frt 58 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 314 frt 60 kr-ra becsült butor, ágyneműek, tyilimek és 50 métermáza búzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 3926/1890. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó-Szta-pár község házában leendő eszközlésére **1890. évi december hó 15-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1890. évi november hó 16-án.

327. szám.

1890.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 6516/6517/1890. sz. végzése által Zombor város árvapénztára javára Bogisits Xavér zombori lakos ellen 1500 és 177 frt 30 tőke, ennek 1889. évi június hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 86 frt 20 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 530 frtra becsült különféle gazdasági szerelvények gabna és butorneműek, lovak és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 7795/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a város háza udvarán leendő eszközlésére **1890. évi december hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1890. évi december hó 1-én.

327. szám.

1890.

Styrum,
kir. bir. végrehajtó.